

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ,
ОБЛІКУ ТА АУДИТУ

КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ, ПРАВА ТА СОЦІАЛЬНО-
ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

з навчальної дисципліни
Правознавство

для студентів
спеціальності **071 «Облік і оподаткування»**
освітньої-професійної
програми **«Облік, аудит та оподаткування»**

Київ
2022 рік

Методичні рекомендації для самостійної роботи з дисципліни «Правознавство» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 071 «Облік і оподаткування», освітньої-професійної програми «Облік, аудит та оподаткування» / Укладач П.С. Корнієнко, Київ: НАСОА, 2022. 32с.

Рецензенти:

Федоренко В.Л., доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України, директор Науково-дослідного центру судової експертизи з питань інтелектуальної власності Міністерства юстиції України.

Соцький А.М., кандидат юридичних наук, професор, в.о. завідувача кафедри юриспруденції Чернівецького Міжнародного гуманітарного університету.

Затверджено на засіданні кафедри філософії, права та соціально-гуманітарних дисциплін

Протокол від «30» серпня 2022 року

Схвалено Вченою радою фінансово-економічного факультету НАСОА

Протокол від «31» серпня 2022 року

©Корнієнко П.С., 2022 рік
©НАСОНА, 2022 рік

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Метою курсу «Правознавство» є вивчення загальних закономірностей виникнення, розвитку та функціонування держави і права, система основних понять юриспруденції, а також вивчення таких важливих питань, як структура, форми та механізми діяльності держави і права, співвідношення правових систем, сучасні політико-правові доктрини тощо. «Правознавство» - це комплексна юридична дисципліна, яка базується на системі наукових знань з різних галузей юридичної науки.

Предмет: правові відносини в суспільстві.

Завдання вивчення дисципліни.

Завданнями навчальної дисципліни є: вивчення основних положень права, підвищення рівня правової свідомості і правової культури здобувачів освіти, вироблення вмінь і навичок для подальшого використання законодавства в практичній роботі за обраною спеціальністю.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

– основоположні відомості з теорії держави і права, конституційного права, основи цивільного, трудового, сімейного та кримінального права.

вміти:

– орієнтуватися в чинному законодавстві;
 – аналізувати зміст нормативних актів;
 – застосовувати теоретичні знання та принципи нормативних актів у практичному житті;
 – правильно користуватися юридичною термінологією;
 застосовувати правові норми у виробничо-службовій діяльності.

Невід'ємною складовою процесу вивчення дисципліни «Правознавство» є самостійна робота студента як основний засіб оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Головною метою самостійної роботи є закріплення, розширення та поглиблення набутих у процесі аудиторної роботи знань, вмінь та навичок, а також самостійне вивчення та освоєння нового матеріалу під керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі. Питання, що виникають у студентів стосовно виконання запланованих завдань, вирішуються на консультаціях, які проводяться згідно з графіками, затвердженими кафедрою.

Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення навчальної дисципліни, а саме: підручниками, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій, методичними вказівками, розробленими на кафедрі філософії, права та соціально-гуманітарних дисциплін.

Самостійна робота із дисципліни «Правознавство» включає:

1. підготовку до аудиторних занять (лекцій, практичних, семінарських);
2. самостійне опрацювання тем навчальної дисципліни згідно з навчально-тематичним планом;
3. підготовку рефератів, повідомлень, презентацій тощо;

4. підготовку до різних видів поточних і підсумкових контрольних заходів.

При здійсненні самостійної роботи студентам потрібно:

- звернути увагу на нові терміни, причинно-наслідкові комплекси та поняття.

Вивчення навчальної дисципліни спирається на відповідні навчально-методичні джерела. При використанні літературних джерел слід брати до уваги, що всі вони, як правило, різняться за логічною побудовою навчального матеріалу. У зв'язку з цим доцільно скористатись консультацією викладача та довідковою літературою, що додається.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

Тема 1. Основи теорії держави.

1. Держава та її ознаки. Основні поняття
2. Теорії походження держави.
3. Функції держави.
4. Форми держави.
5. Громадянське суспільство.

Тема 2. Основи теорії права. Правові відносини.

1. Загальні правила поведінки людини. Види соціальних норм
2. Право та його ознаки. Функції права.
3. Джерела(форми)права.
4. Система права.
5. Нормативно-правові акти та їх види. Систематизація правових актів.
6. Правові відносини: поняття, суб'єкти, об'єкти, зміст

Тема 3.Правова поведінка правопорушення і юридична відповідальність.

1. Поняття законності і правопорядку. Правомірна поведінка.
2. Правопорушення: поняття, види, ознаки і склад.
3. Обставини, що виключають злочинність діяння і відповідальність за дії, які зовні схожі на правопорушення.
4. Юридична відповідальність: поняття, принципи, функції та види.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 ХАРАКТЕРИСТИКА ОКРЕМИХ ГАЛУЗЕЙ ПРАВА

Тема 4. Основи конституційного права.

1. Конституційне право, його особливості та місце в системі законодавства.
2. Загальні засади конституційного ладу України.
3. Народовладдя в Україні та форми його здійснення.
4. Громадянство України як один з інститутів конституційного права.
5. Конституційні права, свободи та обов'язки громадян України.

Тема 5.Основи цивільного права.

1. Цивільні правовідносини, що ними регулюються.
2. Джерела цивільного права. Загальна характеристика цивільного

- законодавства України. Цивільний кодекс України.
3. Суб'єкти та об'єкти цивільно-правових відносин.
  4. Право власності в Україні. Захист власності.
  5. Поняття і види цивільно-правових договорів.
  6. Поняття зобов'язання, підстави його виникнення та припинення, засоби забезпечення виконання зобов'язань.
  7. Спадкування за цивільним правом.
  8. Поняття і підстави цивільно-правової відповідальності.

Тема 6. Основи трудового права.

1. Поняття трудового права, його джерела. Місце кодексу законів про працю в системі трудового права України.
2. Колективний і трудовий договір.
3. Робочий час і час відпочинку.
4. Підстави та порядок звільнення з роботи.
5. Трудова дисципліна. Дисциплінарна та матеріальна відповідальність.
6. Особливості праці молоді.
7. Розв'язання індивідуальних та колективних трудових спорів.

Тема 7. Основи адміністративного права.

1. Адміністративне право та його особливості.
2. Адміністративні правопорушення та адміністративна відповідальність.
3. Загальна характеристика Кримінального кодексу України.

Тема 8. Основи кримінального права.

1. Поняття і ознаки злочину. Склад злочину.
2. Співучасть у вчиненні злочину.
3. Кримінальна відповідальність та види покарань за кримінальним законодавством.

Тема 9. Основи сімейного та житлового права.

1. Сім'я та шлюб за сімейним законодавством.
2. Умови і порядок укладання та розірвання шлюбу. Шлюбний контракт.
3. Особисті та майнові права та обов'язки подружжя.
4. Взаємні права та обов'язки батьків та дітей.
5. Опіка і піклування.
6. Загальна характеристика житлового законодавства України.
7. Порядок надання житла громадянам, які потребують поліпшення житлових умов.

Тема 10. Правоохоронна і правозахисна діяльність.

1. Судова влада та її завдання. Структура судової влади. Судоустрій та судочинство.

2. Правоохоронна діяльність і правоохоронні органи.
3. Правозахисні органи України.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ТЕМ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Основи теорії держави.

План, за яким доцільно вивчати тему

1. Держава: її сутність і основні поняття.
2. Основні сучасні концепції держави.
3. Особливості формування державно-правових інститутів у різних народів.
4. Правова держава: її сутність і основні риси.
5. Риси, що відрізняють державну організацію від організації влади первісного суспільства.
6. Апарат держави і взаємодія держави і особи.
7. Співвідношення і взаємодія держави і особи.

Рекомендована література:

Базова: [1; 2; 3;4].

Допоміжна: [1; 2; 3;4; 5; 6].

Інформаційні ресурси: [1-5].

Тести для перевірки знань

1. Ознаки держави – це сукупність наступних явищ:
  - а) територія, народ, публічна організована влада, право, система збирання коштів;
  - б) символіка, громадянство, територія, правова система;
  - в) народ, територія, символіка, податки;
  - г) влада, територія, громадянство, правова система.
2. Формування та виконання державного бюджету – це прояв:
  - а) функції фінансового контролю;
  - б) економічної функції держави;
  - в) виконавчої функції держави;
  - г) соціальної функції держави.
3. До зовнішніх функцій держави не належить:
  - а) гарантування національної безпеки;
  - б) охорона правопорядку;
  - в) міжнародне співробітництво;
  - г) інтеграція до світової спільноти.
4. Елемент форми держави, що відображає спосіб організації верховної державної влади, має назву:
  - а) форми державного правління;

- б) форми державного устрою;
- в) форми державної структури;
- г) форми політичного режиму.

5. Монархія, за якої глава держави особисто формує склад уряду, яким керує або сам, або через призначеного ним прем'єр-міністра, має назву:

- а) парламентська;
- б) абсолютна;
- в) конституційна;
- г) дуалістична.

6. Республіка, при якій глава держави (президент) не може впливати на склад і політику уряду, що формується виключно парламентом і підзвітний лише йому, має назву:

- а) президентська;
- б) президентсько-парламентська;
- в) парламентська;
- г) народно-демократична.

7. Держава, що складається з декількох суверенних суб'єктів, об'єднаних для вирішення спільних завдань, має назву:

- а) проста;
- б) унітарна;
- в) федерація;
- г) конфедерація.

8. Який з представлених видів державного режиму передбачає обмеження обсягу прав та свобод, недемократичні вибори, нерівні умов для правлячої та опозиційних партій:

- а) демократичний;
- б) авторитарний;
- в) тоталітарний;
- г) деспотичний.

9. Правова держава передбачає:

- а) пріоритет інтересів держави над інтересами громадянського суспільства;
- б) пріоритет інтересів людини над інтересами держави;
- в) заміну держави системою правопорядку;
- г) тотожність інтересів держави та інтересів громадянського суспільства.

10. Соціальна держава – це:

- а) держава, в якій домінує державна власність на засоби виробництва;
- б) держава, в якій кожен зобов'язаний працювати на користь суспільства;
- в) держава, в якій влада належить трудящим;
- г) держава, в якій існує ефективна система соціального забезпечення, підтримуються малозабезпечені верстви населення.

Питання для самоперевірки знань

1. Що таке держава? Назвати основні ознаки держави.
2. Перерахуйте функції держави.

3. Назвати найважливіші особливості демократичного і авторитарного режимів.
4. Які риси характеризують правову державу?
5. Які ви знаєте основні теорії походження держави і права?
6. Охарактеризувати основні види держав за формами правління.
7. Охарактеризувати основні види держав за формами державного устрою.

Тема 2. Основи теорії права. Правові відносини.

План, за яким доцільно вивчати тему

1. Місце і роль права в системі соціальних норм.
2. Загальна характеристика основних галузей права.
3. Реалізація норм права.
4. Правова норма: поняття, структура.
5. Походження і розвиток права.
6. Співвідношення об'єктивного і суб'єктивного права.
7. Правові пам'ятки українського народу.
8. Основні сучасні концепції права.
9. Формування державно-правової думки в Україні.
10. Правові системи в сучасному світі

Рекомендована література:

Базова: [1; 2; 3].

Допоміжна: [1; 2; 3; 4].

Інформаційні ресурси: [1-5].

Тести для перевірки знань

1. Норма права – це:

- а) загальнообов'язкове, формально визначене, встановлене або офіційно визнане державою і забезпечене її примусовою силою правило поведінки
- б) правило поведінки, що склалося в суспільстві, і відбиває уявлення людей про честь і гідність, добро та зло, про справедливість, кривду, що охороняється силою суспільної думки
- в) правило поведінки, що склалося в суспільстві в результаті багаторазового повторення, дотримується в силу звички
- г) правило поведінки, що встановлюється громадськими організаціями й охороняється за допомогою заходів суспільного впливу, передбачених статутом громадської організації

2. Що з нижче перерахованого входить до системи права:

- а) правові відносини;
- б) інститут права;
- в) правопорушення;
- г) підзаконний нормативний акт.

3. Що з перерахованих галузей є зайвим:
- адміністративне процесуальне право;
  - цивільне процесуальне право;
  - сімейне процесуальне право;
  - кримінальне процесуальне право.
4. Рішення адміністративного або судового органу по конкретній справі, якому надана нормативна сила і яке є зразком для вирішення аналогічних справ, - це:
- правовий звичай;
  - вирок;
  - юридичний прецедент;
  - нормативний договір.
5. Основною формою (джерелом) права України є:
- правовий звичай
  - нормативно-правовий акт
  - нормативний договір
  - юридичний прецедент.
6. Визначте правильно вказані види підзаконних нормативно-правових актів:
- Конституція, закон;
  - указ Президента України, постанова Верховної Ради України;
  - правовий звичай, нормативно-правовий договір;
  - нормативні рішення місцевих Рад народних депутатів;
7. Визначте ознаки, що відрізняють нормативно-правовий акт від інших форм права:
- нормативно-правовий акт містить норми загального характеру, а юридичний прецедент – рішення у конкретній справі;
  - нормативно-правовий акт є письмовим документом, а правовий звичай існує у правосвідомості;
  - нормативно-правовий акт є результатом правотворчості, а юридична доктрина – результат наукової творчості;
  - усе перераховане.

Питання для самоперевірки знань

- Дайте визначення права та назвіть його ознаки.
- Назвіть загально-соціальні та юридичні функції права.
- Охарактеризуйте джерела права.
- Дайте визначення поняття „правовідносини”.
- Пояснити поняття „система права” та система законодавства.
- Назвати основні види систематизації законодавства.
- Пояснити поняття „суб’єкт правовідносин, об’єкт правовідносин”
- Що таке юридичні факти?

Тема 3. Правова поведінка правопорушення і юридична відповідальність

План, за яким доцільно вивчати тему

1. Правове виховання як засіб підвищення рівня правосвідомості та правової культури.
2. Обставини, що виключають юридичну відповідальність.
3. Алкоголізм, наркоманія, токсикоманія і правопорушення.
4. Злочин і покарання. Світовий досвід.
5. Юридична відповідальність неповнолітніх.

Рекомендована література:

Базова: [1; 2; 3; 7; 8].

Допоміжна: [1; 3; 4; 7].

Інформаційні ресурси: [1-5].

Тести для перевірки знань

1. Діяння суб'єктів, що врегульовані нормативно-правовими приписами:
  - а) правопорушення;
  - б) правореалізація;
  - в) правозастосування;
  - г) правова поведінка.
2. У відповідях під якими номерами правильно вказано ознаки правової поведінки:
  - а) спрямована на створення норм права;
  - б) здійснюється суб'єктами права;
  - в) здійснюється суб'єктами політики;
  - г) виражається у діях чи бездіянні.
3. У відповідях під якими номерами правильно вказано ознаки правової поведінки:
  - а) спрямована на створення норм права;
  - б) має вольовий характер;
  - в) здійснюється суб'єктами політики;
  - г) врегульована нормативно-правовими приписами.
4. У відповідях під якими номерами правильно вказано ознаки правової поведінки:
  - а) спрямована на створення норм права;
  - б) є суспільно корисною або шкідливою (небезпечною);
  - в) є особистісно шкідливою (небезпечною) або корисною.
5. У відповідях під якими номерами правильно вказано ознаки правової поведінки:
  - а) спрямована на створення норм права;
  - б) відповідає або суперечить нормативно-правовим приписам;

- в) здійснюється суб'єктами політики;
- г) викликає відповідні юридичні наслідки.

6. Назвіть види правової поведінки:

- а) політична поведінка;
- б) протиправна поведінка;
- в) ідеальна поведінка;
- г) правомірна поведінка.

7. Діяння суб'єкта права, що відповідає вимогам нормативно-правових приписів:

- а) протиправна поведінка;
- б) правозастосування;
- в) право-тлумачення;
- г) правомірна поведінка.

8. У відповідях під якими номерами правильно вказано ознаки правомірної поведінки:

- а) спрямована на створення норм права;
- б) здійснюється суб'єктами права;
- в) здійснюється суб'єктами політики;
- г) є особисто корисним діянням.

Питання для самоперевірки знань

1. Пояснити поняття „законність”. Які ви знаєте гарантії законності?
2. Охарактеризуйте поняття „правосвідомість”, „правова культура”.
3. Що таке правопорушення? Назвати його ознаки.
4. Що таке юридична відповідальність? Назвати види юридичної відповідальності.
5. Які ви знаєте основні засади законності?
6. Дайте визначення понять „самовиховання”, „правове виховання”.
7. Назвати та охарактеризувати елементи правопорушення.
8. Розкрити функції та мету юридичної відповідальності.

Тема 4. Основи конституційного права України.

План, за яким доцільно вивчати тему

1. Історичні передумови розвитку конституційного процесу в Україні.
2. Державна символіка України.

3. Система органів державної влади в Україні
4. Виборна система та виборчий процес в Україні.
5. Порядок обрання та повноваження Президента України.
6. Порядок формування та повноваження Верховної Ради України.
7. Порядок формування та повноваження Кабінету Міністрів України.
8. Конституційний статус державної мови і мови національних меншин в Україні.
9. Права людини і громадянина: етапи розвитку та становлення.
10. Права і свободи людини і громадянина в Україні.
11. Конституційні права, свободи та обов'язки громадян України, гарантії їх дотримання.
12. Територіальний устрій України. Загальна характеристика системи органів державної влади.

Рекомендована література:

Базова: [1; 2; 3; 7; 8].

Допоміжна: [1; 3; 4; 7].

Інформаційні ресурси: [1-5].

Питання для самоперевірки знань

1. Які риси характеризують чинну Конституцію як Основний закон держави?
2. Назвіть засади конституційного ладу країни за ступенем їх важливості.
3. Які види референдумів існують і який з них застосовувався в правовому житті нашої країни?
4. На які групи поділяються конституційні права та обов'язки громадян України?
5. Назвіть аргументи відносно того, що Верховна Рада України єдиним органом законодавчої влади.
6. Які ви знаєте види виборчих систем?
7. Назвати етапи виборчого процесу в Україні.
8. Назвати і пояснити принципи виборчого права.

Тести для самоперевірки знань

1. Яким шляхом формуються органи місцевого самоврядування?
  - а) призначаються Президентом України;
  - б) обираються виборцями певних територій;
  - в) призначаються головою Верховної Ради України.
2. Носієм суверенітету і суб'єктом влади в Україні є:
  - а) Верховна Рада України;
  - б) народ України;

в) Президент України;

г) Кабінет Міністрів України.

3. Конституційний склад Верховної Ради України?

а) 350 депутатів;

б) 200 депутатів;

в) 450 депутатів.

4. Коли обмежується Конституцією України право на свободу слова?

а) у разі атеїстичної пропаганди;

б) у разі відправлення релігійного культу;

в) у разі загрози національній безпеці і громадському порядку;

г) у разі поширення конфіденційної інформації.

5. До якої категорії прав Ви віднесете право на медичну допомогу та освіту?

а) невід'ємних;

б) політичних;

в) соціальних;

г) культурних;

д) екологічних.

6. Орган може достроково припинити повноваження Верховної Ради?

а) Прем'єр - міністр України;

б) Центральна виробнича комісія;

в) Президент України;

г) Конституційний Суд України.

7. Назвіть суб'єкти права законодавчої ініціативи:

а) будь-який громадянин України;

б) Верховна Рада України;

в) Кабінет Міністрів України;

г) Президент України.

8. Кому конституційно забороняється створювати політичні партії і брати участь в їх роботі?

а) працівникам правоохоронних органів;

б) працівникам державних установ;

в) недієздатним особами;

г) народним депутатам.

9. Який шлях отримання громадянства існує в Україні?

а) натуралізація;

б) де міцелій;

в) філіація.

10. Які органи має АРК?

а) Верховну Раду та Раду Міністрів АРК;

б) Президент АРК;

в) Представництво Президента України;

г) Конституційний Суд АРК.

Тема 5. Основи цивільного права.

План, за яким доцільно вивчати тему

1. Цивільно-правові договори: поняття і види.
2. Цивільно-правова відповідальність: поняття, види та підстави.
3. Особисті немайнові права громадянина.
4. Окремі види цивільно-правових договорів.
5. Конкуренція і її значення для розвитку ринкових відносин на Україні.
6. Підприємництво в Україні.
7. Цінні папери і їх обіг.
8. Авторське право. Спадкове право в Україні і за рубежом.

Рекомендована література:

Базова: [1; 3; 5; 10; 12; 13; 14].

Допоміжна: [1; 6; 7].

Інформаційні ресурси: [1-5].

Питання для самоперевірки знань

1. Дайте характеристику Цивільного кодексу України.
2. Що є характерним для суб'єктів цивільно-правових відносин щодо дієздатності та правоздатності?
3. Що є спільним та відмінним між фізичними та юридичними особами?
4. Що таке власність і які форми власності існують в Україні?
5. Охарактеризуйте форми та способи забезпечення виконання зобов'язань.
6. Коли має місце спадкоємство за законом, а коли за заповітом?
7. Назвіть черги спадкоємців за законом.

Тести для самоперевірки знань

1. Які суспільні відносини регулюються цивільним правом:

- а) майнові відносини та особисті немайнові відносини;
- б) трудові відносини;
- в) відносини у сфері державного управління.

2. Нормами цивільного права не регулюється:

- а) передача майна у власність;
- б) передача грошей;
- в) авторство;
- г) матеріальна відповідальність працівника;
- д) відшкодування моральної шкоди.

3. Цивільна дієздатність особи залежить від:

- а) громадянства;
- б) віку;
- в) майнового стану;
- г) отримання освіти.

4. Правоздатність – це:

- а) можливість суб'єкта самостійно здійснювати свої юридичні права та обов'язки;
- б) можливість суб'єкта мати юридичні права та обов'язки;
- в) суспільні відносини, врегульовані нормами права;
- г) діяльність щодо створення нормативно-правових актів.

5. Об'єктами цивільно-правових відносин є:

- а) фізичні особи;
- б) речі;
- в) бюджетні кошти.

6. Який з наведених суб'єктів може виступати суб'єктом права власності?

- а) фізичні особи;
- б) юридичні особи;
- в) держава;
- г) народ України;
- д) всі наведені особи можуть виступати суб'єктами права власності.

7. До спадкоємців першої черги за законом належать:

- а) дід та баба померлого;
- б) двоюрідні брати та сестри померлого;
- в) діти, чоловік (дружина) та батьки померлого;
- г) тітка та дядько померлого;
- д) рідні брати та сестри померлого.

8. Юридичними особами визнають:

- а) організації, створені і зареєстровані у встановленому законом порядку;
- б) осіб, які є членами громадських організацій.
- в) осіб, які мають юридичну освіту;
- г) осіб, які можуть відповідно до закону бути власниками.

9. Повна цивільна дієздатність може бути досягнута особою 18 років у випадках:

- а) народження дитини;

- б) укладання угоди;
- в) виїзду за кордон;
- г) отримання вищої освіти.

10. Дія особи, спрямована на набуття, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків називається:

- а) правовідносинами;
- б) правочином;
- в) правопорядком;
- г) дорученням.

Тема 6. Основи трудового права

План, за яким доцільно вивчати тему:

1. Контракт – особлива форма трудового договору.
2. Основні умови укладання і розірвання трудового договору.
3. Державний нагляд і громадський контроль за охороною праці.
4. Поняття і методи забезпечення дисципліни праці.
5. Особливості трудової діяльності неповнолітніх.
6. Підстави припинення трудового договору.
7. Оплата праці. Індивідуальний і колективний трудові спори.

Рекомендована література:

Базова: [5; 6; 7; 9; 11; 14].

Допоміжна: [1; 2; 3; 6; 7].

Інформаційні ресурси: [1-5].

Питання для самоперевірки знань

1. Що таке трудовий договір?
2. Дайте характеристику трудового контракту.
3. Які документи надає працівник для прийняття на роботу?
4. Які є підстави для розірвання трудового договору з ініціативи власника?
5. Що таке робочий час та його тривалість?
6. Назвіть види часу відпочинку.
7. Назвіть види заохочень і дисциплінарної відповідальності.

Тести для самоперевірки знань

1. Оберіть правильну відповідь:

- а) трудове право України є підгалуззю цивільного та господарського права;
- б) трудове право є комплексною галуззю права яка виокремилася з цивільного права;
- в) трудове право є самостійною галуззю права, що тісно пов'язана з іншими галузями права.

2. Основні принципи трудового права:

- а) всезагальність праці і рівність трудових прав;
- б) вільний вибір місця роботи та охорони праці;
- в) розподіл за працею й оплата за трудовою угодою;
- г) додержання трудової дисципліни й вибір роду роботи;
- д) розподіл за працею та матеріальне забезпечення.

3.3 наведених визначень оберіть, яке найбільш повно визначає поняття «трудоий договір»:

а) трудоий договір - це трудові правовідносини, що виникають між працівником та роботодавцем;

б) трудоий договір - це основна правова форма виникнення трудових правовідносин;

в) трудоий договір - це угода між працівником та власником підприємства, установи, організації, чи уповноваженим ним органом, чи з фізичною особою, згідно з якою працівник приймає на себе зобов'язання виконувати роботу визначену цією угодою;

г) трудоий договір - це угода між працівником та власником підприємства, установи, організації, чи уповноваженим ним органом, чи з фізичною особою, згідно з якою вказані особи приймають на себе зобов'язання виплачувати працівникові заробітну плату і забезпечувати необхідні для виконання роботи умови праці, передбачені законодавством про працю, колективним договором чи угодою сторін.

4. Правові ознаки щорічної відпустки:

- а) надання її всім постійним працівникам;
- б) надання в кожному робочому році;
- в) збереження місця роботи (посади) і середнього заробітку;
- г) всі відповіді вірні.

5. Підстави для припинення трудового договору:

- а) за угодою сторін трудового договору;
- б) з ініціативи самого працівника;
- в) з ініціативи власника або уповноваженого ним органу;
- г) всі відповіді вірні.

6. Види матеріальної відповідальності:

- а) обмежена і повна;
- б) обмежена і підвищена;
- в) обмежена і кратна;
- г) повна і кратна.

7. Види суб'єктів трудового права:

- а) працівники (робітники та службовці);
- б) власник підприємства (адміністрація);
- в) трудові колективи;
- г) всі відповіді вірні.

8. Підстави для припинення трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу:

- а) закон передбачає загальні та додаткові підстави;

- б) залежать від домовленості сторін;
- в) закінчення строку договору або в разі ліквідації підприємства;
- г) через втрату довіри до окремих працівників.

9. У разі зміни власника підприємства:

- а) трудові відносини, як правило, припиняються;
- б) трудовий договір припиняється за скороченням штатів;
- в) дія трудового договору працівника продовжується;
- г) дія трудового договору переходить у стан тимчасового.

10. Трудові правовідносини можуть виникати:

- а) на підприємствах, установах, організаціях;
- б) на виробництвах на підставі членства;
- в) тільки на державних підприємствах, в установах.

Тема 7. Основи адміністративного права

План, за яким доцільно вивчати тему

1. Державна служба: поняття, правовий статус державних службовців.
2. Особливості серійних злочинів проти особи.
3. Особливості кримінальної та адміністративної відповідальності неповнолітніх.
4. Адміністративні правопорушення та їх суб'єкти.
5. Співучасть у злочині. Обставини, що пом'якшують та обтяжують кримінальну відповідальність.

Рекомендована література:

Базова: [1, 2, 3, 4]

Допоміжна: [1, 3, 4, 5]

Інформаційні ресурси: [1, 2]

Питання для самоперевірки знань

1. Що таке адміністративне правопорушення?
2. Дайте визначення адміністративного стягнення, види адміністративних стягнень.
3. Що таке вина? Які ви знаєте форми вини?

Тести для самоперевірки знань

1. Адміністративне право регулює відносини:

- а) екологічні;
- б) фінансові;
- в) управлінські;
- г) сімейні;
- д) трудові.

2. Адміністративна дієздатність громадян виникає після досягнення:

- а) 15 років;
  - б) 16 років;
  - в) 18 років;
  - г) 21 року;
  - д) 25 років.
3. Хто з перерахованих осіб не є державним службовцем?
- а) Прокурор міста;
  - б) районний суддя;
  - в) начальник обласного управління юстиції;
  - г) дільничний інспектор міліції;
  - д) адвокат.
4. Який з наведених заходів є адміністративно-запобіжним?
- а) Попередження;
  - б) адміністративне затримання;
  - в) адміністративний арешт;
  - г) перевірка документів;
  - д) вимога припинити правопорушення.
5. Адміністративній відповідальності підлягають особи, які досягли віку:
- а) 12 років;
  - б) за окремі правопорушення — 14 років;
  - в) 15 років;
  - г) 16 років;
  - д) 18 років.
6. Яке з наведених адміністративних стягнень може застосовуватися і як основне, і як додаткове?
- а) Попередження;
  - б) штраф;
  - в) оплатне вилучення предмета;
  - г) виправні роботи;
  - д) позбавлення спеціального права.
7. Загальний строк адміністративного затримання (крім виняткових випадків) встановлено не більш як:
- а) година;
  - б) дві години;
  - в) три години;
  - г) чотири години;
  - д) п'ять годин.
8. Забезпечення безпеки України, її державного суверенітету, конституційного устрою, територіальної цілісності, економічної та оборонної могутності покладено на:
- а) Службу безпеки України;
  - б) Управління державної служби охорони України;
  - в) органи військової контррозвідки;
  - г) Прикордонну службу України;
  - д) усі перераховані органи.

9. Яке з перерахованих стягнень не належить до адміністративних стягнень?

- а) Штраф;
- б) оплатне вилучення;
- в) взяття на поруки;
- г) попередження;
- д) позбавлення спеціального права.

10. До неповнолітніх віком від 16 до 18 років не застосовуються адміністративні стягнення у вигляді:

- а) попередження;
- б) адміністративного арешту;
- в) позбавлення спеціального права;
- г) штрафу;
- д) конфіскації.

Тема 8. Основи кримінального права

План, за яким доцільно вивчати тему:

1. Кримінальне право як галузь права.
2. Кримінальний закон: поняття, дія кримінального закону у просторі, часі та за колом осіб.
3. Кримінальна відповідальність: поняття, ознаки та підстава.
4. Злочин: поняття та ознаки.
5. Класифікація злочинів.
6. Склад злочину.
7. Покарання: поняття та види.
8. Загальні засади призначення покарання.
9. Співучасть у злочині.
10. Стадії злочину.
11. Обставини, що виключають злочинність діяння.

Рекомендована література:

Базова: [1; 3; 5; 10; 12; 13; 14].

Допоміжна: [1; 2; 3; 6; 7].

Інформаційні ресурси: [1-5].

Питання для самоперевірки знань

1. Що таке злочин? Які види злочинів розрізняють у кримінальному праві?
2. Що ви розумієте під кримінальним покаранням? Які є види кримінального покарання?
3. Які особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх?
4. Які ви знаєте стадії вчинення злочину?
5. Назвати обставини, які виключають злочинність діяння.

Тести для самоперевірки знань

1. Оберіть, яка (які) з цих ознак не притаманна кримінальному праву як галузі права:
  - а) диспозитивність;
  - б) загальнообов'язкова нормативність і державна забезпеченість;
  - в) формальна визначеність;
  - г) наявність специфічного предмета (кримінально-правові відносини) і методу (покарання) регулювання.
2. Кримінальний кодекс України має своїм завданням:
  - а) правове забезпечення охорони прав і свобод людини і громадянина, власності, громадського порядку та громадської безпеки, довкілля, конституційного устрою України від злочинних посягань, забезпечення миру і безпеки людства, а також запобігання злочинам;
  - б) правове стимулювання підприємницької діяльності;
  - в) забезпечення охорони прав і свобод людини і громадянина, власності, громадського порядку та громадської безпеки;
  - г) регулювання шлюбних правовідносин.
3. Кримінальна відповідальність носить:
  - а) колективний характер;
  - б) загальний характер;
  - в) індивідуальний характер;
  - г) сімейний характер.
4. Часом вчинення злочину є:
  - а) час звернення потерпілого до правоохоронних органів із заявою про злочин;
  - б) час набуття чинності кримінальним законом;
  - в) час настання наслідків злочину;
  - г) час вчинення особою передбаченої законом про кримінальну відповідальність дії або бездіяльності.
5. Злочином невеликої тяжкості є злочин, за який:
  - а) передбачене покарання у виді позбавлення волі на строк не більше п'яти років або інше, більш м'яке покарання, за винятком основного покарання у виді штрафу в розмірі понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
  - б) передбачене покарання у виді громадської догани;
  - в) передбачене покарання у виді позбавлення волі на строк не більше двох років або інше, більш м'яке покарання, за винятком основного покарання у виді штрафу в розмірі понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
  - г) не передбачене покарання у виді позбавлення волі.
6. Кримінальне право – це галузь:
  - а) приватного права;
  - б) публічного права;
  - в) земельного права;
  - г) конституційного права.
7. Залежно від ступеня тяжкості злочини поділяються на:

- а) злочини середньої тяжкості, високої тяжкості;
  - б) злочини прості і складні;
  - в) злочини невеликої тяжкості, середньої тяжкості, тяжкі та особливо тяжкі;
  - г) злочини, кримінальні проступки та провини.
8. Особливо тяжким злочином є злочин:
- а) за який передбачене покарання у виді позбавлення волі на строк не більше дев'яти років;
  - б) за який передбачене покарання у виді позбавлення волі на строк не більше п'яти років, або інше, більш м'яке покарання;
  - в) за який передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі понад двадцять п'ять тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, позбавлення волі на строк понад десять років або довічного позбавлення волі;
  - г) злочин, за який передбачена смертна кара.
9. Закон про кримінальну відповідальність приймається:
- а) Президентом України;
  - б) Верховною Радою України;
  - в) Верховним Судом України;
  - г) Комітетом Верховної Ради України з питань законності та правопорядку.
10. Основними функціями кримінального права є:
- а) диспозитивна і виховна;
  - б) охоронна і регулятивна;
  - в) правовідновлювальна і правовстановлююча;
  - г) виховна і відновлююча.

Тема 9. Основи сімейного та житлового права

План, за яким доцільно вивчати тему:

1. Порядок укладання шлюбу і створення сім'ї.
  2. Опіка і піклування.
  3. Права та обов'язки власників і наймачів житлового приміщення.
  4. Шлюбний контракт.
  5. Усиновлення (удочеріння).
- Закон України „Про приватизацію державного житлового фонду”.
- Рекомендована література:*
 Базова: [1;2; 3; 5; 6; 8; 12;14].
 Допоміжна: [1; 6; 7].
 Інформаційні ресурси: [1-5].

Питання для самоперевірки знань

1. Що слід розуміти під сім'єю та шлюбом за сімейним законодавством?
2. Перерахуйте права та обов'язки подружжя.
3. Назвіть основні права та обов'язки матері, батька та дитини.
4. Дайте загальну характеристику Житлового кодексу України.

5. Наведіть визначення житлового фонду та його видів.
6. Які заходи передбачаються для влаштування дітей, позбавлених батьківського піклування?

Тести для самоперевірки знань

1. Один з подружжя є професійним програмістом. Під час шлюбу на загальні кошти подружжя для нього набувається комп'ютер. Визначте, у чий власності перебуває даний комп'ютер:

- а) у спільній сумісній власності;
- б) у загальній пайовій власності;
- в) в особистій власності чоловіка-програміста.

2. Яке майно належить до спільної сумісної власності подружжя?

- а) успадковане одним з подружжя під час шлюбу;
- б) речі індивідуального користування кожного з подружжя;
- в) речі загального користування, придбані на зарплату одного з подружжя;

г) речі, подаровані кожному з подружжя під час шлюбу.

3. Кому повинні бути присуджені весільні подарунки?

- а) тому, кому їх подарували;
- б) розділені порівну як спільне майно подружжя;
- в) розділені з урахуванням того, хто подарував (батьки, друзі нареченого або нареченої);

г) розділені як спільне майно подружжя, але з урахуванням призначення речей.

4. Які договори не регулюються сімейним правом?

- а) шлюбні;
- б) дарування між подружжями;
- в) про сплату аліментів на дітей;
- г) про сплату аліментів на користь подружжя;
- д) угода про розподіл майна між подружжями.

5. Шлюбний договір може бути укладений:

- а) тільки після укладання шлюбу;
- б) як до укладання, так і після укладання шлюбу;
- в) тільки до укладання шлюбу;
- г) тільки в момент реєстрації шлюбу.

5. Жилове право є:

- а) галузь права;
- б) галузь законодавства;
- в) галузь права і галузь законодавства.

6. Предметом Житлового права є:

- а) житло;
- б) житлові правовідносини;
- в) відносини з надання квартир та будинків у користування, користування квартирами; приватизація, конфіскація.

7. Метод правового регулювання Житлового права:

- а) імперативний;
- б) диспозитивний;
- в) диспозитивний та імперативний.

8. Функції Житлового права:

- а) регулятивна;
- б) охоронна;
- в) виховна;
- г) попереджувальна;
- д) всі вище зазначені.

9. Принципи Житлового права:

- а) недоторканості житла;
- б) законності;
- в) гарантованості судового захисту;
- г) доступності судового захисту;
- д) презумпції не винуватості.

Тема10. Правоохоронна і правозахисна діяльність

План, за яким доцільно вивчати тему:

1. Конституційні основи судової системи України.
2. Цивільне судочинство.
3. Кримінальне судочинство.
4. Органи прокуратури.
5. Адвокатура в Україні. Нотаріат в Україні.

Рекомендована література:

Базова: [1;2; 3; 5; 6; 8; 12;14].

Допоміжна: [1; 2; 3; 6; 7].

Інформаційні ресурси: [1-5].

Питання для самоперевірки знань

1. Назвіть основні ланки судової системи.
2. Охарактеризуйте основні принципи правосуддя.
3. Дайте визначення правоохоронної діяльності.
4. Назвати функції прокуратури.
5. Які завдання виконує Служба безпеки України, державна податкова служба?
6. Назвіть правозахисні органи.
7. Що таке адвокатура? Які принципи адвокатської діяльності Вам відомі?
8. Що таке нотаріат? Які нотаріальні дії виконують нотаріуси?

Тести для самоперевірки знань

1. Як називається орган, що входить до системи органів виконавчої влади і забезпечує реалізацію державної політики у сферах міграції (імміграції та еміграції)?

- а) Державна міграційна служба;
- б) Контрольно-ревізійна служба ;
- в) орган РАЦСу;
- г) Міністерство юстиції України ;
- д) Верховний Суд України.

2. Який орган забезпечує реалізацію державної митної політики?

- а) Центральне управління СБУ;
- б) прикордонні застави ;
- в) органи внутрішніх справ;
- г) Державна фіскальна служба України;
- д) державна пенітенціарна служба.

3. У якій відповіді правильно вказана мета діяльності Антимонопольного комітету України?

- а) примусове виконання судових рішень
- б) посвідчення заповітів;
- в) реєстрація актів цивільного стану;
- г) надання правової допомоги громадянам;
- д) забезпечення державного захисту конкуренції у сфері державних закупівель.

4. Як називається орган, який безпосередньо реалізує єдину державну політику у сфері виконання кримінальних покарань?

- а) Міністерство внутрішніх справ України;
- б) Державна пенітенціарна служба України ;
- в) міністерство юстиції України ;
- г) прокуратура України;
- д) адвокатура.

5. До системи якого державного органу входять митниці?

- а) Державна податкова інспекція України ;
- б) Антимонопольний комітет;
- в) Державної фіскальної служби України;
- г) Рахункова палата;
- д) державна прикордонна служба України.

6. У складі яких органів діє податкова поліція?

- а) державна виконавча служба;
- б) Антимонопольний комітет;
- в) контрольно-ревізійна служба;
- г) Державної фіскальної служби України;
- д) державна податкова інспекція.

7. Як називається спеціальне правоохоронне формування у складі Збройних Сил України, призначене для забезпечення правопорядку і військової

дисципліни серед військовослужбовців?

- а) штаб оперативного командування Збройних Сил України;
- б) Військова служба правопорядку у Збройних Силах України ;
- в) військова прокуратура;
- г) міністерство оборони України;
- д) Національне антикорупційне бюро.

8. У якій відповіді правильно вказано, хто обирає Голову Конституційного Суду України?

- а) з'їзд суддів України ;
- б) Верховна Рада України;
- в) Пленум Верховного Суду України;
- г) судді Конституційного Суду України на спеціальному пленарному засіданні ;
- д) Вища рада юстиції України.

9. Як називається служба, завданням якої є здійснення державної політики у сфері виконання кримінальних покарань?

- а) Міністерство юстиції України;
- б) прокуратура України ;
- в) Міністерство внутрішніх справ України ;
- г) адвокатура ;
- д) Державна кримінально-виконавча служба України.

10. До складу якого органу входять податкові та митні органи України?

- а) Державна податкова інспекція України;
- б) Державна фіскальна служба України ;
- в) Рахункова палата ;
- г) бюджетний комітет Верховної Ради України ;
- д) Антимонопольний комітет.

3. ТЕМИ ПРЕЗЕНТАЦІЙ

Теми презентацій за змістовним модулем 1:

1. Громадянство України.
2. Організація державної влади в Україні.
3. Виникнення держави і права.
4. Конституційне право – основа правової системи України.
5. Україна суверенна держава.
6. Державний лад.
7. Правова система України.
8. Законність і демократія.
9. Правові основи територіального устрою і самоврядування в Україні.
10. Правопорушення та юридична відповідальність.
11. Правові засади судових органів в Україні.
12. Особливості кримінальної відповідальності і покарання неповнолітніх.

Теми презентацій за змістовним модулем 2:

1. Правоохоронні та правозахисні органи України.
2. Основи сімейного права України.
3. Правове регулювання між батьками та дітьми.
4. Основи екологічного права України.
5. Основи земельного права України.
6. Основи адміністративного права України.
7. Основи банківського права України.
8. Основи фінансового права України.
9. Кримінальне право України.
10. Правова характеристика кримінальної відповідальності в Україні.
11. Правова характеристика трудових правовідносин.
12. Правові основи соціального забезпечення в Україні.
13. Україна і міжнародне право.
14. Основи аграрного права України.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Колодій А. М., Олійник А. Ю. Права людини і громадянина в Україні: Навч. посіб. - К.: ЮрінкомІнтер, 2003.
2. Корнієнко П.С. Правознавство. - К.: «Четверта хвиля», 2012.
3. Марчук В. М., Ніколаєва Л. В. Нариси з теорії права: Навч. посіб. / В. М. Марчук, Л. В. Ніколаєва. — К.: Істина, 2001. — 304 с.
4. Молдован В.В., Чулінда Л.І. Правознавство. 3-тє вид. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 184 с.
5. Основи держави і права: Навч. посібник / За ред. В.В. Комарова. – Х.: Нац. юрид. акад. України, 2001. – 260 с.
6. Основи правознавства України: Навч. посібник / Ківалов С.В., Музиченко П.П., Крестовська Н.М., Крижанівський А.Ф. - Х.: Одиссей, 2012. – 400 с.
7. Основи правознавства: Навч. посіб. / За заг. ред. ПЛ. Гнатенко. - К.: Юридична книга, 2004. - 320 с.
8. Основи правознавства: Навч. посіб. / Підзаг. ред. В.П. Пастухова. - К.: Алерта. 2005. - 377с.
9. Правознавство: Навч. посібник / За ред. П.Д. Пилипенка. – Львів: «Карт-бланш», 2003. – 380 с.
10. Правознавство: Навч. посібник / За ред. М.В. Кравчука. – Тернопіль: «Новий Світ - 2000», СПД ФО «В.М.Піча», 2007. – 516 с.
11. Скакун О.Ф. Теорія держави і права. Підручник. –Х.: Одиссей, 2010. – 920 с.
12. Скакун О.Ф., И.Н. Овчаренко. Юридическая деонтология. Учебник / Под ред. Скакун О.Ф.. – Х.: Основа, 1999. – 304 с.
13. Теорія держави і права. Підручник / За ред. С.Л. Лисенкова, В.В. Копейчикова. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 486 с.
14. Хрестоматія з правознавства: Навч. посіб. / Укладачі Л.О. Лоха, О.Д. Наровлянський. - К.: Юрінком Інтер, 2003
15. Юридичні терміни. Тлумачний словник / За ред. В.Г. Гончаренка. – К.: Либідь, 2003. – 228 с.

Допоміжна

16. Акт проголошення незалежності України: Прийнятий Верховною Радою України 24 серпня 1991 р. // Відомості Верховної Ради Української РСР. - 1991. - № 38. - Ст. 502.

17. Декларація про державний суверенітет України: Прийнята Верховною Радою Української РСР 16 липня 1990 р. - К.: Україна, 1991.-8 с.
18. . Декларація прав національностей України: Прийнята Верховною Радою України 1 листопада 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1991. -№ 53. - Ст. 799.
19. . Конституція України від 28.06.96 (зі змінами і доповненнями) // ВВР України. – 1996. - №30.
20. . Господарський кодекс України. Х.: Одіссей, 2013.
21. . Кодекс законів про працю. - Х.: Одисей, 2012.
22. . Цивільний кодекс України. - Х.: Одисей, 2013.

Інформаційні ресурси

23. . Копиленко О.П. Правознавство. Навч. посібник. – 2007. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/15840720/pravo/pravoznavstvo_-_kopylenko_op
24. Кунченко-Харченко В.І. Правознавство. Навч. посібник. – 2011. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/11750204/pravo/pravoznavstvo_-_kunchenko-harchenko_vi
25. Олійник А.Ю. Правознавство. Підручник. – 2009. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/10550123/pravo/spisok_vikoristanih_dzherel#493
26. Теорія держави і права. Навч. посібник / Кириченко В.М., Куракін О.М.– 2010. –[Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/15840720/pravo/teoriya_derzhavi_i_prava_-_kirichenko_vm
27. Теорія держави і права. Підручник / Є.О. Гіда, С.В. Білозьоров, А.М. Завальний, А.О. Осауленко та ін.. – 2011. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/1584072045035/pravo/teoriya_derzhavi_ta_prava_-_oda_yeo

5. ПОРЯДОК ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ

Освітня компонента (Навчальна дисципліна) «Правознавство» оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається з 2-х модулів. Результати навчальної діяльності здобувачів освіти оцінюються за 100-бальною шкалою в кінці семестру.

Поточний контроль: основними формами поточного контролю є відповіді студентів на семінарських заняттях, розв'язання тестових та ситуаційних завдань на платформі Moodle.

Здобувач освіти може отримати максимально 15 балів за виконання завдань змістовного модуля 1 (по 5 балів окремо за Темами 1-3 змістовного модуля): усна відповідь на вибіркове питання до самостійного вивчення – 1 бал; розв'язання тестового завдання – 3 бали; розв'язання ситуаційного завдання – 1 бал.

Здобувач освіти може отримати максимально 35 балів за виконання завдань змістовного модуля 2 (по 5 балів окремо за Темами 4-10): усна відповідь на вибіркове питання до самостійного вивчення – 1 бал; розв'язання тестового завдання – 3 бали; розв'язання ситуаційного завдання – 1 бал.

За несвоєчасне виконання завдань поточного контролю, зокрема письмову відповідь на вибіркове питання до самостійного вивчення та розв'язання ситуаційних завдань, знімається по 0,5 балів за кожне завдання.

У разі недостатньої кількості балів за поточний контроль студент може отримати додатково по 5 балів за кожен змістовний модуль за умови виконання індивідуального завдання у формі реферату з обов'язковим захистом під час проведення викладачем консультації з дисципліни згідно затвердженого графіку.

Відповідно до Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСОН та Положення про академічну доброчесність у НАСОН у разі виявлення викладачем порушення здобувачем освіти норм та правил академічної доброчесності, викладач зобов'язаний застосувати норми п.11.8.3 Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСОН, зокрема: «повторне проходження оцінювання (тест, контрольна робота, залік, іспит тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента (модуля) освітньої програми».

Модульний контроль: дві модульні контрольні роботи у формі тестування на платформі Moodle. Студент може отримати максимально по 10 балів за модульну контрольну роботу № 1, та 10 балів за модульну контрольну роботу № 2. Сумарно 20 балів за модульний контроль.

За несвоєчасне виконання завдань модульного контролю знімається по 5 балів за кожну модульну контрольну роботу.

Підсумковий контроль: екзамен у формі підсумкового тесту на платформі Moodle. Студент може отримати максимально 30 балів.

За результатами семестру студент отримує підсумкову оцінку за 100-бальною системою, яка розраховується як накопичена сума отриманих балів за всі види поточного, модульного та підсумкового контролю.

Якщо за результатами модульно-рейтингового контролю студент отримав сумарну кількість балів за три змістовні модулі, що не перевищує 49 балів, то студент вважається таким, що не виконав усі види робіт, які передбачаються навчальним планом з дисципліни «Правознавство» і направляється на повторний курс вивчення дисципліни.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти дисципліни, де зазначено види контролю і кількість балів за видами. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано нижче у таблицях.

Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Поточне тестування та самостійна робота											Підсумковий контроль	Сума	
Змістовний модуль №1				Змістовний модуль №2									
T1	T2	T3	МК	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	МК	30	100

T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового роботи, практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни